

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

PIK LIII. Ч. 180. НЬО ЙОРК І ДЖЕРЗІ СІТІ, четвер, 13-го вересня 1945.

No. 180. NEW YORK and JERSEY CITY, Thursday, September 13, 1945. VOL. LIII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ ПЯТЬ ЦЕНТИ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ
АМЕРИКИ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ

Тел. „Свобода“: ВЕрген 4-0257, — Тел. У. Н. Союз: ВЕрген 4-1016
4-0807

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ПРИЗНАЮТЬ БЕЗРОБІТНИМ ПЛАТУ ДО ПІВ РОКУ, АЛЕ НЕ ДО \$25

Сенатська Фінансова Комісія передискутувала проекти для плати безробітних, подані перед двома тижнями президентом Труманом і поробила важні зміни. І так комісія годиться, щоб федеральний уряд гарантував безробітним виплату допомоги до пів року, але в засаді лише це до вирішення стейтам. Стейти малиб виплачувати від \$15 до \$25 тижнево, на час від 14 до 26 тижнів, але федеральний уряд не бере на себе зобов'язання за висоту виплат. Крім цього мало бути поширене суспільне забезпечення на федеральних наємців, отже коштом федерального уряду, а також і на наємців в торговельній флотії. Комісія відкинула пропозицію дати безпеку наємцям, які підходять під кваліфікацію обслуги.

Важну зміну признала комісія в тому, що годиться на заплачення дороги робітничови, коли він переноситься в околицю, де є для нього робота. На покриття коштів перенесення комісія признає найвище \$200.

ПАЛАТА РЕПРЕЗЕНТАНТІВ УХВАЛЯЄ СЛІДСТВО В СПРАВІ ПЕРЛ ГАРБОР.

Палата репрезентантів ухвалила одностайно перевести слідство над відповідальністю за нещастя в Перл Гарбор. На підставі резолюції слідча комісія малаб складатися з 5 сенаторів обох великих політичних партій, і з 5 конгресменів.

ПІДГОТОВЛЯЮТЬ ТИМЧАСОВУ ПОЛЕКШІУ В ПОДАТКАХ.

Комісія Способів і Засобів, яка складається з представників обох конгресових палат, ухвалила одностайно розпочати впродовж 10 днів наради над тимчасовою зміною податкового закону, щоб лати полекшу в податках вже в найближчій календарній році як одиничний такт корпораціям. Комісія приспішує працю тому, щоб уже в податкових виказах, які будуть розіслані в 1946. році, були пороблені зміни в теперішніх військових податках.

ВІД 1. ЖОВТНЯ БУДЕ ЗНЕСЕНА ЗАБОРОНА КОНВЕНЦІЙ.

Бюро Оборонної Транспортуції виявило, що з днем 1. жовтня будуть знесені залізничні обмеження на перевіз більшої кількості людей, які їдуть на конвенції. Ця заборона була видана 1. лютого, щоб можна було вжити всіх перевозових засобів на переміщення вояків з європейського терену на Тихий океан. Тепер ця перешкода відпала.

СКІНЧИЛОСЯ ПАЙКУВАННЯ СИРА.

Бюро Адміністрації Ціни оприлюднює, що з нинішнім днем покінчилося пайкування всіх родів сира. Із важних харчових продуктів ще лише масло й цукор будуть пайковані через неозначений час. Пайкування мяса скінчиться з днем 1. жовтня.

16,000 ВОЯКІВ ПЕРЕБУЛО АМПУТАЦІЮ.

Команди армії й флотії оприлюднюють, що досі за весь час війни переведено 16,000 ампутацій покаліченим воякам. Таких вояків, що втратили руки або ноги було в армії 14,000, а в маринрці 2,000. Команди потишають, що назагал вчасі війни було менше ампутацій з причини ран, ніж буває в цивільнім житті з причини нещасливих випадків.

ВОЄННИЙ ЧАС БУДЕ ЗНЕСЕНИЙ 30. ВЕРЕСНЯ.

Міжстейтова Торговельна Комісія палати репрезентантів рішила, щоб так званий „військовий час“ знести з днем 30. вересня. У неділю 30. вересня в годині 2. ранку вказівки годинників мають бути дофенні одну годину назад. Теперішній час, одну годину вперед від звичайного сонячного часу, заведено ще 20. січня 1942.

МЕНШЕ СТУДЕНТІВ ГОЛОСИТЬСЯ ДО ПРАЦІ.

За останній шкільний період і вакації видано в місті Нью Йорку менше дозволів на працю для неповнолітніх учнів, ніж це було в попереднім році. Домагання змаліло головню від проголошення Дня Перемоги в Європі, а ще більше від Дня Перемоги в Японії. За час від 1. вересня 1944. до 31. серпня 1945. шкільна рада видала 70,802 дозволів на працю шкільних дітей, а в попереднім році 81,336.

ПРИЗНАНО ПЛАТУ ГЕНЕРАЛОВИ.

Воєнний департамент виплатить ген. Джонатанови Вейнрайтові платню за 3½ року, тобто за час, від коли він попав в японський полон після здачі Корейдору. Обчислюють, що йому належалосьби \$41,893.45, однаке від цієї суми відтягнуть цю частину, яку виплачувано на утримання його жінки.

Знесена заборона на вивіз криму за границю

Адміністрація Чужинної Економії знесла заборону на вивіз криму із Злучених Держав до заграничних країв, за винятком деяких країв, як: Аргентина, Австрія, Болгарія, Острови Кароліни, Італія, Мадящина, Корея і деякі острови на Тихому океані в тамошній околиці, Румунія й Еспанія. Вивіз криму до Німеччини і Японії не заборонений, але ще не наладнані засоби для експорту. Треба теж дальше подбати про окремий дозвіл на експорт до цих країв. Адміністрація оприлюднює 10 різнородних родів продукції, які можна вивозити. Вони обіймають 75% звичайних життєвих потреб людини і бізнесового руху. Перевозові підприємства можуть висилати їх на підставі так званого „загального дозволу“.

НОВА ПОЛЬСЬКА АМБАСАДА У ВАШИНГТОНІ

Теперішній уряд Польщі у Варшаві відкрив свою амбасад у давнім будинку польської амбасад у Вашингтоні. Тимчасовий завістель Януш Золтовскі зголосив у урядуючого секретаря стейту Діна Ачесона рішення варшавського уряду, що відіймає правильні дипломатичні зв'язки з урядом Злучених Держав, як це було передбачене на конференції в Берліні. Золтовскі теж заповів, що правильним амбасадором Польщі у Вашингтоні стане проф. Шікагоського Університету Оскар Лянге, який є громадянином Злучених Держав. З вітворенням амбасаді зв'язане теж передання до диспозитції нового польського уряду \$30,000,000 польських грошей, які заморозив американський уряд після заняття Польщі Німеччиною.

МОРГЕНТАВ ДОМАГАЄТЬСЯ ДОПОМОГИ ДЛЯ АЛІАНТІВ ЯК САМОБОРОНИ АМЕРИКИ

Бувший секретар скарбу Генрі Моргентав пише в Нью Йорк Гералд Трибюн статтю з домаганням до уряду Злучених Держав, щоб він з konieczности дав якнайбільшу фінансову допомогу альянтським державам так, як давав вчасі війни допомогу в матеріалах на підставі Ленд-Лізу. Так як війна є всевітньою справою в теперішній час, так теж і добробут є справою всіх держав і його не можна поділити. Економічна політика Америки є отже злучена з добробутом всіх країв. Коли чужинні краї найшлися в недостатку, Америка мусить прийти їм з допомогою. Коли вони не дістануть значної помочи, тоді вхопляться черстарілих метод розпучливої боротьби й анархії.

Звідомляють, що рада міністрів закордонних справ зачала наради у згоді

Американські кореспонденти пишуть з Лондону, що не зважаючи на велику масу спірних проблем, Рада Міністрів Закордонних Справ, що складається з представників Злучених Держав, Великої Британії, Советського Союзу, Китаю та Франції, розпочала наради згодою у такій важній справі як мировий договір з Італією. Про це вправді не згадується в офіційнім комюнікаті Ради, але так є. Комюнікат теж не каже, які дальші справи прийдуть під обрані. Тут мається на увазі головню Балкан. Але так є, що мабуть може бути поставлена й якась інша справа під вирішення. Та не улягає сумніви, що Балкан буде обговорюваний, як і буде обговорюване домагання Франції в справі перебрання Рурської області під постійну міжнародну контролю, Міністрами, що радять, є: секретар стейту Джеймс Ф. Бернс, Ернст Бевин, Вячеслав Молотов, Жорж Бідолт і д-р Ванг Шіг-ші.

ЗА ВИКЛЮЧЕННЯ МІЛІТАРНОЇ КЛІКИ ВІД УСЯКОГО ВПЛИВУ В ЯПОНІЇ

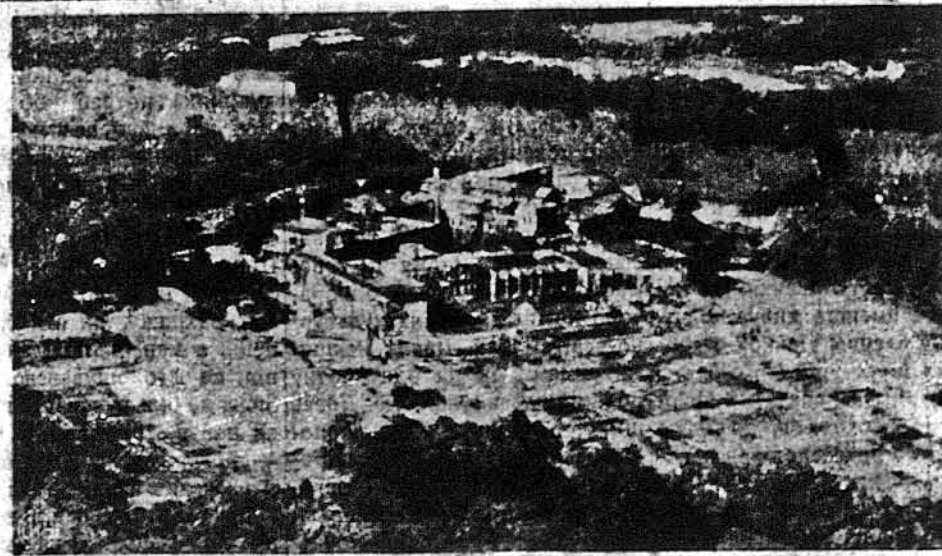
Князь Фумінаро Коноє, що був тричі японським прем'єром і тепер є близьким дорадником японського цесаря, подав американським кореспондентам, що мілітарна кліка була цілим нещастям Японії й вона мусить бути цілковито вислімунувана від впливу на соціальне й політичне життя краю. Казав, що вона його усунула свого часу від влади, бо імператор і він були проти війни. Казав теж, що можна було дійти до згоди з Чанг Кай Шеком, а теж і з президентом Рузвельтом, поки той останній, цілком слушно, не зачав недовіряти японським висланникам. Коноє гостро клеймив Тожа, що був представником мілітарної кліки. А теж розповідав про тайну мілітарну поліцію Кімпеї, що тероризувала теж і його до тої міри, що він був непевним життя. Коноє радий, що прийшли американці, бо тільки при їхній помочі буде можна звільнити мілітарну кліку, що була цілим нещастям краю.

НЕ ТАК ТО ЛЕГКО ДІЙТИ ДО ЗГОДИ З КОМУНІСТАМИ В КИТАЮ

Вісти, що їх доносять кореспонденти з Чунгкінгу, не такі оптимістичні, як були досі, коли їде про переговори уряду Чанг Кай Шека з комуністичним провідником Мао Тсе Тунг. Виходить, що комуністи отягаються з відданням контролі над військами центральному уряду, особливо в тих областях, де вони мають силу.

ЗАБОРОНА КАТОЛИКАМ ВСТУПАТИ ДО КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ

Осерваторе Романо, офіційний орган Ватикану, проголосив пастирське послання, в якому остерігається католиків, щоб не ставали комуністами, бо це означало, що вони покидають католицьку віру і співпрацюють з системою, що є проти католицизму. Як комунізм запанує в Італії, то тоді не буде свободи релігії, каже послання єпископів області Венто в північній Італії.

ЯК ПРЕЦИЗНО БОМБАРДУВАЛИ! — Аж диво, як могла остати в Токіо ненарушеною палата японського цесаря, коли довкола неї всюди руїни, що повстали наслідком американських бомбардувань. Видно, що американці скидали бомби дуже цілісно, коли могли вининити ту палату, якої, згідно з приказом, не мали бомбардувати.

В ЯПОНІЇ ВЖЕ ЗАЧАЛИ АРЕШТУВАТИ ВОЄННИХ ЗЛОЧИНЦІВ

Ті, що надіялися в Японії, що ген. Доглес Мек-Артур покажеться „м'якою“ людиною при виконувannya своїх обов'язків як начальник окупаційної влади, відразу розчарувались. Бо в часі, коли ще цілий край не окуповано і кожного дня напливають свіжі американські, окупаційні сили, ген. Мек-Артур зарядив арешт 40 найголовніших воєнних злочинців, що будуть поставлені перед воєнний суд, і, як можна передбачувати, будуть визнані винними та засуджені на смерть. В тій першій лісті знаходиться цілий японський міністерський кабінет, що існував в часі 7. грудня 1941 року, себто в часі підступного японського нападу на Перл Гарбор і вибуху війни між Японією і Злученими Державами. Першим на лісті є Гідекі Тожа, тодішній прем'єр. Далі є ген. Гома, що спричинив „американський смертний похід“ на Філіппінах. Теж є один лікар, капітан Токуда, що робив „досліди“ на американських полонених, а далі сержант Вантанабе, що був сторожем у тюрмі Омарі, та інші, що їх імена подали американські полонені, коди розповідали про свої муки. Таких, що будуть поставлені під суд, треба буде рахувати на тисячі.

ТОЖО ПРОБУВАВ ВІДБРАТИ СОБІ ЖИТТЯ.

Ген. Гідекі Тожа, що був у Японії довгі літа пострахом, а теж спричинником вибуху війни між Японією і Злученими Державами, предчував, що його заарештують і поставлять перед суд як воєнного злочинця. Тому готовився виконати гаракірі, але не стало часу, бо саме тоді з'явився перед його фармерським домом біла самого Токія американський майор Кравс, щоб його заарештувати, згідно з приказом ген. Мек-Артура. Відчинивши вікно і почувши, що це за місія, та побачивши повно кореспондентів, Тожа замкнув вікна і входові двері до двох кімнат та пострілів себе в нагрудні серця. Як вибили двері, застали його на крилі в крові. Зараз візано американську лікарську поміч, скріплено організм плазмою та відвезено себеубця до шпиталю під американську опіку, де сказано, що Тожа може бути ще виратуваний, очевидно на те, щоб потім бути повішеним чи розстріляним. Як Тожа прийшов трохи до притомності, то заявив кореспондентам, що війна за Велику Азію була „справедлива“, та що йому „прикро за судьбу його краю і тих країв, що входять в склад Великої Азії“. Казав, що не хотів, щоб його судив ворожий суд, а же „на справедливий суд історії“. Казав ще, що не стріляв до голови, бо хотів, щоб нарід відразу міг пізнати, що він загинув. Це, як кажуть, мало би бути алюзією до тайни з себеубством Гітлера. Американці, що тому прислухувались і приглядались, захоувались поважно й холодно, дехто з них споглядав на годинник, щоб пізнати, чи організм Тожа видержить кризу. Потім Тожа понав знов в неспритомність. А як відзискав на хвилину мову, то заявив, що „Мек-Артур може мати його тіло“. Бо якби вийшов живим, то „знає, як собі розпороти кишки“. Він теж перебрав на себе цілу вину за вибух війни.

ХТО БІВ ЯМАМОТУ?

В квітні 1943 року згинув на збомардованім літаку адмірал Ісоракан Ямамото, начальник командант японської флотії. Тим, що збомбардував його літак і спричинив його смерть буд підполковник Томас Дж. Лейнфір мол., років 29, американський летун. Приказ вбити Ямамото видав секретар війни Накс. Ямамота це той, що шумно проголосив, що він певен, що подиктує Злученим Державам умовини мира у Білому Домі. Досі не виявлено імені Лейнфіра тому, що що його брат находився в японському полоні.

НЕ БУДЕ НАДОВГО НЕБЕЗПЕЧНОЮ!

Таке заявив ген. Мек-Артур про Японію, що вже зведена до четвертоградної держави. Мек-Артур сказав, що дасться Японії дозвіл продовжувати важку промисловість тільки в таких розмірах, що є потрібні для відбудови краю.

НЕПРАВДА ПРО РАДІОАКТИВНІСТЬ.

Американські кореспонденти та вчені, що їх допущено в Нью Мексико до того місця, де спрактиковано атомову бомбу, згідно подають, що це є неправда, що передає японська пропаганда про радіові ділення бомби навіть кілька днів по вибуху, як і неправдою є поголоски про якісь невідомі хвороби, що їх та бомба спричинює.

ПРИКАЗ, ЯК ТРЕБА ПОВОДИТИСЬ.

В самому Токію й окози є вже понад 100,000 американських вояків. Генерал Айхельбергер видав приказ, щоб американські вояки „не поповнювали святотатств, чи інших незаконних вчинків“ на площі, де знаходиться палата японського цесаря враз з іншими домами й святинями. Також наказано воякам входити до приватних японських домів і публичних купальень, як теж дораджується не ходити до театрів.

ОК НЕ МАЄТЕ ПРАЦІ, АБО ХОЧЕТЕ КРАЩО?

Чому не користати з оголошень знаменитих нагод для зарібку, поданих у оголошеннях нових робіт у „Свободі“?

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597-7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Початкова ціна три центи.		Three cents a copy.	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На пів року	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
В Джерсі Сіті і Заграниці:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На пів року	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75
Число з суботи (з англійською частинкою):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	\$2.50	One year	\$2.50
На пів року	\$1.50	Six months	\$1.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Address: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ОКРЕМИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПРАПОР КАНАДИ

Хочемо звернути увагу на одну дуже важку, а рівночасно й дуже делікатну справу, що в'язється тісно з незалежністю країни і її правом на самостійний, національний прапор в такому випадку, коли країна є членом у федерації держав, чи в такій спілці, якою є Бритійська Спілка („Камонвелт"). Справа ця актуальна остільки, бо, як доносять американські кореспонденти з Оттави, канадський уряд пропонує парламентові до затвердження законопроект про державний прапор Канади та про канадське громадянство, бо дотеперішні закони у цій справі потребують перевірки.

Наразі кореспонденти не подають нічого ближче. Але з того, що вони писали передше, можна хіба догадуватися, що й порушені тепер справи, що відносяться до державного прапора та громадянства, є теж одними з тих, що мали бути видвинені по війні й виявляти назверх більшу самостійність Канади.

Оці кореспонденти згадували давніше кількома наворотами, що в часі цієї війни Канада дуже високо піднялася. В неї зросло теж почуття своєї сили і тої ролі, яку Канада відіграла у цій війні, як і того становища, яке вона повинна зайняти в повоєнному світі. Іншими словами, Канада відчуває, що вона має усі дані на те, щоб у світі рахувалися з нею в такий спосіб, як світ звик рахуватися з самостійними потугами, не зважаючи на те, що вона є домінією Бритійської Спілки і не думає з неї виступати, хоч могла б це зробити кожної хвилини.

Ось так, на наших очах, відбуваються речі, що є незвичайної ваги. І відбуваються в нормальний спосіб, як природний вислід довшого процесу дозрівання краю чи народу до державності, а далі й до повної державної незалежності. А що цей процес відбувається між культурними народами, а крім цього ще й справді братніми народами, то і нема з нічого боку ніякого насильства. Зате є взаємна пошана, взаємне довіре і взаємний інтерес, що є властивими імпульсами, які вдержують Бритійську Спілку Народів.

А тепер порівняймо це з тим хамством, що діялося і діється з українським народом і його почуваннями в Україні як „самостійний республіці" в Союзі Союзів. Жовто-блакитний український прапор, що був і є в українського народу народною святістю, бо вийшов з самого народу і представляє собою його терпіння і мільйонні жертви та вікову боротьбу за волю та ідеальну націю — прогнано і названо „ганчіркою", а всіх, що цього прапора не можуть забути і виректись, називається зрадниками і шлететься під розстріл чи на Сибір.

Чи більше про це писати? З одного боку, як бачимо, є культура і демократія, а з другого насилля, хамство, диктатура. І чи можна вільній людині на вільній землі давати згоду на таке насилля?

Наше відношення до повертаючої з війни молоді

По закінченні війни всі ділянки нашого життя прибирають знову мирний і нормальний хід. Молоді люди, що ще вчора наражали себе на великі невгоди, небезпеку, а то й утрату життя, починають думати, якби то налагодити та споїти перервану нитку попереднього життя. Одні вертають до школи, інші до бізнесу, чи професії, а треті до своїх давніх занять, або шукають інших, кращих. І так життя поплине знову нормальним ходом. Одні зжигються та при звичаються скорше до мирного життя, другим забере довший час. А будуть і такі, що переживши якийсь надзвичайне, велике потрясіння, вже ніколи не знають такого життя, яке вони мали, поки йшли на цю війну.

Між цю молоддю, що знайдеться в вирі нового життя, до якого один пристосовується повільно, другий не зовсім, а третій зовсім ні, буде також і біля 5,000 молодих членів У. Н. Союзу. Бо не всі вони вернуть здоровими. Сотки з них повернуть каліками, що будуть нам завжди нагадувати одні страшні наслідки, які лишає на своїй дорозі кожна війна. Вони будуть для нас завжди пригадкою, що хоч війна покінчена, то одначе нам ніколи не вільно поменшувати наших заходів та праці в тому напрямі, щоби подібна світова катастрофа не повторилася.

Ці воїни, що повернуть, потребуватимуть не раз опіки, допомоги, поради. І вони заслужили собі на те, щоби знайти в нас, в разі потреби, відповідну поміч, опіку, увагу, бо дай добре слово. Ми повинні дати їм відчуття, що наша прихильність, наша увага до них, є повна й щира. А ми, члени У. Н. Союзу, повинні окремо з'ясувати оціми нашими 5,000 ветеранами, що походять з наших Союзів різних Духів братерства, що його плекала завжди наша організація, повинен саме тепер найбільше проявитися. Цим духом братерства ми повинні обняти цих ветеранів та на кожнім кроці виявляти супроти них нашу увагу. Кожний відділ, який в початках війни врядавав своїх членів на цю війну теплим, сердечним прийняттям, повинен тепер цих самих членів ще сердечніше, бо саме багато з цих повертаючих і повернувшись уже воюючих потребують якраз тепер цього теплої прийняття більше, ніж вони його потребували перед тим. Хай вони всі відчують, що вони є членами братерської організації, яка розуміє їхню положення, яка пам'ятає за них, та в якій члени, переняті ідеєю братерства, готові

завжди перебрати на себе частину їх турбот.

Правда, всі ці ветерани дістануть від держави та від своєї ветеранської організації певну опіку, поміч, пораду. Та крім цієї державної належної допомоги, вони потребуватимуть ще такої допомоги, якої не може дати ніяка державна установа. Вони потребуватимуть виробничого, призначеного, широкого, братерського відношення. А ці багатства повинні вони дістати в своїй організації, серед своїх членів, себто членів нашого Українського Народного Союзу.

Бо як сказав новоназначений адміністратор Бюро Ветеранів, генерал Бредлі, то „розв'язка проблеми ветеранів не є тільки справою уряду, але вона лежить в руках стотисяч мільйонів американських

людей, бо тут не ходить так про пристосування воєнка до змінених обставин, як про пристосування родини до зміненого воєнка, що став старшим та розумнішим".

Отже не так ветерани до нас, як ми до них повинні пристосуватися! Це пристосування повинно проявлятися не тільки в родинному кружку. Воно повинно бути в кожній організації, а зокрема серед членів одної й тої самої організації.

Тому, памятаючи на ці слова ген. Бредлі, пристосуймося і ми в нашій Союзній родині, в кожному нашому відділі до повертаючих з війни наших членів! Підім ім назустріч потрібну поміч, порадою, опікою, причиняючись таким робом і з своєї сторони до розв'язки цієї великої проблеми ветеранів, яка, по словам ген. Бредлі, є не тільки в руках уряду, але ще більше в руках цілого американського суспільства.

Д. Галичин.

Микола Чубатий.

Політичні струї серед українців по першій світовій війні

І. Великі катаклізми в житті народів, до яких напевно слід зарахувати першу та другу світові війни, з природи речі мусять викликати ревізію політичних думок в кожного громадянина, діткненого тими світовими потрясіннями. Нові обставини політичної, господарської та культурної натури нагальні, щоби життя народу достосувати до нових обставин. Жива та національно самосвідомі нація ніколи не міняє своїх початкових та остаточних цілей — а такою головною ціллю кожного народу є прямування стати повноправним господарем на рідній землі. Від тої головної цілі не може відійти жодна нація, щоби не могла відступити, якщо не хоче себе засудити на капітуляцію та на повільну смерть. Одначе нові обставини виворонили великими світовими потрясіннями наказують до нових витворених обставин достосувати політичне життя нації з ціллю, щоби з можливо найменшими стразами та найменшою національною мети.

Хто думав би, що політичне життя і по таких потрясіннях має лишатися незмінним, той не орієнтується в складних проблемах національного життя взагалі. Такими двома подіями в житті українського народу, з якого походимо, були — перша світова війна, російська революція та визвольна боротьба українського народу, далі друга світова війна та єдинення всіх українських земель в одній союзу тюрмі. Ці два періоди

бурливої новочасної історії світа та України мусили і в майбутності мусять мати теж великанський вплив на українську політичну думку.

Це зокрема слід собі упритомнити американським українцям, які інтересуються життям свого народу та майбутнім української землі. Американські українці, зокрема ці, що тут приїхали ще перед першою світовою війною, привикли думати, що в старім краю за той час нічого або дуже небагато змінилось. Що там все ще тільки галицько-провінційна нація національно демократична та радикальна спираються зі собою. Перші більше умірквані, другі більше радикальні.

Перелічному американському українцеві старшої еміграції годі собі упритомнити нерідко, що цей політичний поділ українців події по першій світовій війні перекинули догорі корінем, що українські політичні струї розвивалися за той час під величезним впливом політичного життя великої України. Політичні струї серед українців по першій світовій війні ставали всеукраїнськими — набирали характеру соборного, не зважаючи на союзу польсько-польський кордон, що перетинав живу українську територію.

Не слід забувати, що великанський вплив на політичну думку серед українців в краю мала теж політична світоглядна еміграція, де ця політична думка могла формуватися своїм бідишнім, ніж в підкупальнім житті кожної частини української землі.

Політичні струї серед українців з часів по першій світовій війні саме в наших днях, знов переходять вже до історії. Події на українських землях зв'язані з другою світовою війною приневолюють українців по всьому світу знов піддати основній ревізії свої політичні світогляди та достосувати їх до нових обставин — все не спускаючи одначе з око начального ідеалу українського народу — створити таку українську державу, в якій український народ був би справжнім господарем та мав змогу асесторонно розвивати свої таланти в напрямі свого власного економічного та культурного життя, опертого на тисячлітній традиції України.

Немає ніякого сумніву, що ревізія політичних поглядів серед українців цілого світа є нині знов лежучою справою. Великанський вплив на нову українську політичну думку буде мати ця загартована в бою мільйонна еміграція, що покинула рідний край супроти совєтської окупації цілої України. Цей найбільше активний елемент брав жертвенну участь у другій фазі визвольної боротьби проти всіх наїзників на українську землю. Рубці доперва відхилюються зпоза тої трагедії, що недавно відбувалася на українських землях та в якій героїській зусилля робив український народ, щоби стати вільною нацією. Та нові політичні струї серед українців це справа найближчої майбутності. Українські політичні струї поміж двома світовими війнами слід записати для потімності на сторінках найстаршого щоденника українців за морем, бо вони вже українська історія.

Повалення гетьманату знов викликало нове поле боротьби на життя й смерть поміж першими та другими. Гетьманці стали виказувати, яким злочинним було повалення гетьмана в такий критичний час для України як кінець світової війни та мирові переговори. Найбільше жорстоко кивав обвинувачення в сторуку проти гетьманів один із організаторів проти-гетьманської революції. Соціалістичні партії невдачу удержати Українську Народну Республіку перекладали з одного боку на федеративний крок гетьмана в останній хвилині гетьманування, частинно на відсутність їх від влади отаманом Петлюрою, що вхопив в свої руки військову диктатуру, створюючи нову політичну групу, так звану Унерівців.

На поплішні Української Держави 1921.

Невдатна виправа армії Петлюри на спілку з польським союзником на Київ, відворот української армії аж під Львів та Варшаву, вкінці закінчення Ризького договору (1921) викликали перший період визвольної боротьби українського народу, веденої зорганізованим способом, при допомозі національної армії та дипломатії. Дипломатичні заходи Галичини, щоб по тім часі зберегти незалежність, вже мали епізод на тлі всеукраїнських подій. Майже чотирілітня боротьба за здобуття українському народові місця серед вільних народів світа не повелася. Як звичайно по такій катастрофі зачалися взаїмні обвинувачення за невдачу. Одні на одних складали вину, що Україна не використала нагоди стати державною нацією, дарма, що це була спосібність дійсно рідка, що повторюється раз на кілька століть.

За чотири роки боротьби за українську державу форма влади в Україні змінилася аж три рази. Українську Демо-

кратичну Республіку періоду Центральної Ради, спершу як федеративну частину Всеросійської Федерації, а згодом як самостійну державу, заступила українська монархія з гетьманом Скоропадським у провіді. Українську монархію повалило повстання під проводом Директорії, що скоро відновило Українську Народну Республіку з військовою диктатурою отамана Симона Петлюри.

Прихильники гетьманату об'єднали Центральної Раду в нездарності організувати державу, в невикористанні національного підйому мас в першім році революції, що мало оправдати гетьманський переворот з 29 квітня 1918. І навпаки, прихильники Центральної Ради обвиняли противників в протизаконній захопленні влади при чужій допомозі, в повороті реакції та в незрозумінні революційних настроїв мас, які злегковажили, мусили довести до упадку саму українську державу. Явище, що частина українських мас дала забаламутити більшовикам та стала поспирати уряд харківських квіслінгів, перші позняли реакційність гетьманату, другі демагогією українських соціалістичних партій.

Повалення гетьманату знов викликало нове поле боротьби на життя й смерть поміж першими та другими. Гетьманці стали виказувати, яким злочинним було повалення гетьмана в такий критичний час для України як кінець світової війни та мирові переговори. Найбільше жорстоко кивав обвинувачення в сторуку проти гетьманів один із організаторів проти-гетьманської революції. Соціалістичні партії невдачу удержати Українську Народну Республіку перекладали з одного боку на федеративний крок гетьмана в останній хвилині гетьманування, частинно на відсутність їх від влади отаманом Петлюрою, що вхопив в свої руки військову диктатуру, створюючи нову політичну групу, так звану Унерівців.

Нешаслива угода отамана Петлюри з Польщею, а Української Галицької Армії з Денікіном, перехід останньої на сторону більшовиків та скорє зрівняння з більшовиками, все це було тільки доказом повного політичного хаосу на поплішні Української Держави, що блимаючи майже рік славетним полум'ям, вкінці згасла, доки поляки, союзники отамана Петлюри, не вярдали його та не навязали з більшовиками переговорів в справі мира, закінченого в Ризі в березні 1921 р.

Взаїмні сварки та обвинувачення серед розгару боротьби та серед розпукі ізза катастрофи не були пригожим часом до створення якихсь нових політичних струй. Сварки та обвинувачення в додатку мали у величезній більшості особистий підклад, тому час на творення нових ідеологій прийшов аж по повній упадку української діржави. Поява ідеологічних творів, що узасаднювали таку чи другу політичну орієнтацію давали новим політичним струям тверду основу.

(Докінчення буде).

ся на чужих дядьків — на Москву, Польщу, Італію, Німеччину... Навіть на таку малесеньку Литву покладають не аби які надії! Але ніхто не покладає надій на власний народ. Тому наша політична нещира й обидна супроти своїх, а занадто услужна супроти світу.

(Дальше буде).

КОЖНИЙ СВІДОМІЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ І КАНАДСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ОЛЕКСАНДЕР ЛУГОВИЙ

БЕЗХАТНИЙ

(Повість з імігрантського життя в Канаді, нагороджена на Літературній Конкурсі У. Н. Союзу).

75)

(Всі права застережені)

— Яка булаб — повторював Безхатний. — Це зовсім не мудра відповідь. Адже Україна може бути і не українська. І тепер же маємо на частині українських земель українську радянську республіку. Але по законам українцем визнається всякий, що прожив в Україні не менше пів року. Українська республіка повна зайди, нею керують всякі Постішеви з Косьорами та Кагановичами, а правдиві українці заселяють солов'ячків тундри й сибірські тайги. Чиж ви на таку Україну погодитесь? Думаю, що ні. Ми не годимося, та з нами світ не хоче чинитися ні нам України не

дасть. Мусимо знайти спосіб отой світ чинитися з нами заставити! Не знайдемо — так пропадемо! — Як його знайти? Ми люди маленькі. — Поокремо так, маленькі! А колиб скрізь виступали одностайно? Не аби яка сила згуртувалася. Адже нас не так мало є! Ось тепер, на Україні голод, люди гинуть, а українці, американського континенту не дуже з поміччю поспішають. Бодай не чути нічого! Чомуж так? Адже маємо кілька організацій, проводирів політичних, послів всяких. — Що з них? — якось огірчено заговорив господар.

Роки вже йдуться наче пси з котами. Замість атакувати ворогів — атакують самі себе. Для деяких наших провідників Москва чи Варшава не такіми поганими видаються як свій, інакше думаючий українець.

— Я давно завважую, що ви канадським українським життям дуже чомусь знеохочені — сказав Безхатний. — Чому думаєте, що я знеохочений?

— Огірчення чути з вашого голосу, з поступовання. Це мене що найменше дивує. Бачу, що ви є членом кількох старокраєвих інституцій...

— Як би вам сказати? Огірчення і знеохота є, та й не аби які — наче сподівався господар. — Не люблю ні передким з цим звирятися. Але ти на всіх інших, мною бачених, не подібний. Свого часу я занадто захопився був українством. Помагав Україні не лише від глибини душі, але й від глибини кишені, як покійний

Чикаленко казав. Що не хвалюся — ось мої свідки — показав на розвішені по стінах грамоти. — Ні один гість з Європи не минав моєї хати. Іхали самі знаєть хто. Доктори, професори, полковники й генерали. І ні один не поїхав від мене з порожніми руками. Багато, й багато, соток від мене тих соток користь для України, для народу? Не забував й тутешнього нашого громадського життя. Двома чи трьома наворотами давав одноразово по пів тисячі на культурно-освітні цілі. Давав меншим сумами, не на одну сотку доларів давав живність. Давав широко, бо широко вірив, — сподівався до себе також широту. І широту? Європейці загрили все, не інакше сталося й тут... Ось, наприклад. В початку кризи, років три тому, довелось мені посылати хлопця до школи. Думалося, — нехай набуде хоч трохи докладнішого знання про край своїх батьків і дідів. Віддав до української інституції. На нещастя тоді саме у мене вмерла сімлітня дитина. Сум і клопіт, до того жинив нескінченні, та й грошей зложених Бог мав. Мусіли ждати, аж промодав хоч за безцін трохи пшениці від пенсучиших потреб обігнатися. Дав хлопцеві десятку на дозвіл, повчив, щоб сказав там, мовляв така й така справа, а батько приїде за пару тижнів, привезе заплату за всю зиму. Шож думаєте? Через тижнів півтора іду до міста з грішми. Заходжу, питаю, де хлопець, а мені відповідають, що він не зголошувався навіть. Знав, де більш-менш його можна знайти. Найшов, — відомо, — розкричався. Хлопець розплакався, записався, що більше до тих панів не піде. Чому? — питаю. І вилізло шило з мішка! Хлопець тримав там тиждень на борг, бож батько фундатор. Через тижень сказав, щоб вносив за плату, або забирався. Мусів

зайти, жив на борг на квартирі у знайомих. Ну, я з хлопцем пішов до тих панів, висловився, як належить, сказав, що нодна моя дитина більше у них не буде. Але не відступили вони ні одного цента й від мене. Так і досі тримаюся. Правда, після тої моєї сповіді ніби направилося, та я ніяк не міг забути, що мою дитину прогнано. Не міг стерпіти нещирості. По мому — безщирості пропадемо, нічого не діпнемо, хоч би й з шкіри лізли...

— Деж тої щирості набрати, раз увесь світ такий став нещирий? — чухали чуприни сусіди. — Буцим то раніше світ був щиріший? — не годився Безхатний. — Світ був, є й буде нещирим до слабших. Слабшим навіть помагаючи, той світ все обосновує на обрхунку — скільки та поміч принесе користі для нього. В тому й наша біда, що наші провідники все здебільше надють-

Іван Бодруг, (Канада).

Виправляли мужів на зарібки

(Дальші картини з моїх споминів з 1898 року).

Бог добрий.

Не знаю доістотно, як другі люди того досвідчили, але я, на довгому моєму віку переконався, що хоч ти сам тягнеш за собою віз свого життя, то там десь поза твоїм мізком є Керманіч, що керує твоїм возом туди, куди він хоче, як ти не впертий, то він не дасть тобі пропасти у безвістях твого майбутнього. Буває, здається тобі, ось пропав еси. Застряг ти в баюрі, на шляху життя твого і виходу собі не бачиш. Аж тут зневідома твого приїде тобі несподіваний порятунок, витягне тебе з баюри на твердий шлях і ти далі вперед сотаєш дні свої у невідоме завтра. Отак воно сталося з Василіхою та з її дрібними дітьми на безлюддю в Канаді...

Найстаршому Василішину синкові уже п'ятнадцятий миновів, хоч він голодував, як і другі Василішині діти, то таки почував себе тепер одним з достатальних поживи та хронителем своєї нені та своїх молодших братчиків та сестричок. Він, як і його батько, дуже тужив за горами Карпатами, бо там він прожив свої дитинні літа, а видалити з пам'яті образ Карпат, не легко йому було. Той заскоро. Отож і Андрійко у вільних хвилинах любив собі підлізати на смереку коло хати та бавити свої очі видом Качих Гір.

Оце четвертого дня після виходу його батька на роботу, Андрійко виліз на смереку саме підчас полуденку. Налубувавшись картинною гір, він орлим оком слідив просторнім кругом себе. У віддалі на півтора милі від себе він зауважив, що гень там далеко під гаєм, у лозах на мокровині сушійно журиється споре стадо оленів. Посеред того стада стоїть найбільший олень, поводить роговою головою та розглядається, чи не грозить звідкіль небезпека його стада.

Андрійко, нимдх зіліз із смереки додолу, побіг до сіней, ухопив до рук кріс, начинив його десятма кулями, набіг з сіней і почавал у сторону до стада оленів. Уважав, щоби підійти до оленів напроці вітру, аби чуйний сторож не завітрав його та не втік йому завчасу з цілим своїм стадом. Забіг Василько у гай, а тим гаєм, то хильцем, то нарарки підходив щораз ближче до стада оленів. Серед гаю росла виюка та густа смерека. Василько став під тією смерекою, а далі легкими скоками, з крісом у одній руці, підліз угору до половини смереки. Звідсіля крізь гущавину смерекового гайля побачив він стадо оленів ясно, як на долоні. Андрійко присів на гиллю смереки, відпочив добру хвилину, дав серцю успокоїтись. Зміркував Андрійко, що між ним та оленями буде коло трста кроків віддалі. Підсунув показник на крісі до міри трста кроків, підняв кріс до ока, запер у собі віддих і дуже точно прицілився... Грянув кріс! Рогач підскочив намісі дуже високо і вправ, як неживий. Решта оленів, як попарені, розскачались на всі сторони і пропали в гущавинах. Пострілений олень

схпився знов на рівні ноги та став утікати в напрямі до Андрійкового дому. Андрійко не міг прицілитися стріляти за ним удруге, бо йому з напруження тряслися тепер руки. Він підліз ще вище на смереку і звідтіля слідив за втікаючим оленем. Олень утік аж щораз помаліше, а далі в бігу улягав, то вставав, аж добіг у лісок на Василевій фармі близько хати тай там упав неживий. Андрійко усе це бачив та затримав собі де саме за неживим оленем шукати. Зліз додолу та бігцем почавал назад до дому.

Мати по обіді копала грядку перед хатою. А побачивши Андрійка, з крісом на плечі, почала його лаяти: „А ти, убійнику, вітрогонне якийсь, скажу я татові, як приїде додому! Та я тут сама мушу робити, аж мені мозолі стали на долонях а ти собі з „гвером“ парадеш по фармах, як який шандар на „візитуру“!“

Андрійко ні словом не обізвався до матері; пішов до сіней, вилушив з кріса усі патрони, повісив кріс на кілок у сінях, вийшов за двері та, усміхаючись весело до матері, підійшов до неї; взявши її за руку, потягнув її у ліс поза хату. За ним гуртом пішла решта дітей.

Анна зміркувала, що тут якийсь добро чекає на неї, стала не противитися Василькові:

„А ти куди мене тягнеш, збиточнику екс?“

Андрійко проводив далі матір за собою, аж як усі вони прийшли та стали над убитим оленем, Андрійко промовив:

„Аво мамо! Ця я вам не казав, що маю шось споловати цими днями?“ І почав усім розказувати та показувати, як він того оленя з смереки побачив та як він його професорним крісом добре вилушив, та як він уважно слідив за тим оленем, де він упав.

Василька з радістю і сміхом, а плакала і дивувалася та дякувала Андрійкові, щоби прожив та ніколи в лихе місце не ступив за те, що Андрійко такий проворний та такий дбайливий помічник її в господарстві.

З тієї пори до вечора Анна з усіма дітьми поралася коло убитого оленя. То бречом то косячи, то сокирою вона з дітьми працювала над оленем, аж скінчили вони роботу, Анна промовила до Андрійка:

„Отепер, Андрійчику мій солоденький, треба нам подумати, як нам оцю працю зберігти від спекоти та від мухи. Тепер, синопку, літо, усе пропадає. Але ти побіжи та розкрий тоту нашу першу криницю, там буде холодно, туди поросимо всенке мясо“.

Андрійко побіг до старої криниці, відкинув з неї сіно та ломача, подивився до споду, а там до половини повно леду. Вода в криниці грубо замерзла і не дала ще сліду таяння. Врдаваний Андрійко дав знати матері. До пізної ночі усі вони зносили до криниці, по кавалкові, того оленя (600 фунтів мяса) і зложили всенке мясо на лід у криниці тай шільно закрили криницю, аби туди тепло не доходило. Ли-

НАРАДИ ПЕРЕД ОТВЕРЕННЯМ КОНГРЕСУ. — Перед нами наради конгресових провідників з президентом Труманом. Обговорюють найважливіші справи, що їх пропонує президент конгресові. Зліва направо: спікер Сем Рейбурн з Техасу; президент Труман; провідник сенатської більшості Албін В. Барклі з Кентукі; і сенатор Кенет Менкеллар з Тенесі, тимчасовий президент сенату.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

КЛІВЛЕНД, О.

Віче в справі допомоги українським жертвам війни.

Заходом Злучених Організацій міста Клівленду було влаштоване віче в справі допомоги українцям, потерпілим в війні в Європі.

Віче відбулося дня 8. липня б. р. на котре запрошено як бесідників ред. Степана Шумейка і проф. А. А. Грановського, делегатів Конгресового Комітету на міждержавну конференцію в Сан Франсиско.

Проф. Грановський в своїй промові висказав свої погляди щодо конференції Об'єднаних Держав і заявив, що Україна хоч ніби мала своїх делегатів на тій конференції, але самостійною республікою як не була так і не є. І так буде, поки не позбудеться опіки Москви.

Він вказав на те, що сотки тисяч українців опинилися на чужині без жадних життєвих засобів і їм поміч негально потрібна, бо вертатися на рідні землі нема до чого, і нема чого, бо кожного свідомого українця „визволителі“ як не поставлять під „стенку“, то зашлють на Сибір свій вік корити.

Другим бесідником був Степан Шумейко, голова Українського Конгресового Комітету і голова делегації говорив також про конференцію Об'єднаних Держав і заявив, що делегація, котра була з України, хочби була й хотіла шось зробити в користь національних інтересів українського народу, то не могла, бо боялася Москви. Згадуючи про поміч потрібну українцям, що українці просять нас помочи матеріально і політично, і ми тут поміч мусимо дати.

Наступним бесідником був парох української православної церкви, о. Д. Ленцишин. В своїй промові о. Ленцишин представив тяжке положення українців в теперішній час і апелював до жертвенності присутніх та взагалі американських українців.

Предсідник Об'єднаних Організацій, Володимир Третьяк, зарядив збірку, котра принесла 483 дол. і 80 центів.

Жертвували по 25 дол.:

Володимир Третьяк, І. Третьяк, А. Білінський, Тов. Сокіл, від 336 У. Н. С., Тов. Вільні Козаки, від 125 У. Н. П., Український Банк; по \$10: У. Н. Дім на 14-тій вул., В. Курч (дяків), І. Тарнавський, Ст. Косик, І. Білінський, М. Суходольський, Д. Грабський, І. Попович, М. Притуляк; по \$6: о. Д. Ленцишин, Н. Дикан; по \$5: В. Жук, М. Ярощ (мол.), Т. Купчевич, І. Телп, М. Левицький, М. Войтків, А. Барбер, Г. Буць, М. Колодій, М. Когут, П. Цюбан, Н. Задерезький, М. Олексик, Тимчина, М. Федорчук, Завіньська, Я. Кінаш, І. Миланіч, Н. Павлюк, Роз. Кулян, В. Кокоць, Т. Папа, Гр. Степанік, проф. Грановський, Союз Українок, від 14. М. Будзь, Д. Шмагала; по \$4: Т. Кальмук, Г. Конет; Н. Олексик \$3; по \$2: І. Клим, В. Воланський, І. Сидорович, М. Олексик, І. Ільків, І. Керик, Ю. Богуш, М. Мазур, С. Морозович, Терещук, І. Третьяк, І. Кухта, Ф. Ольховий; по \$1: П. Шків, М. Лецишин, Кость, І. Медвідь, Стиранка, Михно, Е. Смульчак, М. Морозович, Запоточна, Ліска, П. Папа, Павліна, М. Бучинський, М. Фещачин, К. Фещачин, Стенлей, Гнат, Зепко, Лазука, П. Свідрик, І. Купчевич, О. Капліш, Гладіш, М. Матвійчук, М. Базар, Е. Клим, М. Чорний, М. Кравчук, А. Лесько, А. Свіжінська, О. Шаваринська, С. Королько, О. Бусько, Г. Кисіль, М. Лабик, Р. Кальницька, О. Третьяк, К. Полянська, Д. Сербан, С. Кісіль, І. Галушак, П. Тимечко, Л. Котович, К. Габрівська, М. Шенко, І. Жук, І. Писарчик, В.

РОБІТНИЦІ І РОБІТНИКИ

Як шукаєте за працю, або хочете змінити цю, що тепер маєте, на кращу, то зголосіться до тих підприємств, котрі подають оголошення за робітницями і робітниками в „Свободі“. Зголосуючись у них скажіть їм виразно, що ви читали їхні оголошення в нашій газеті.

Що писала „Свобода“ тому 40 років?

7. вересня 1905.

ПІДПИСАННЯ РОСІЙСЬКО-ЯПОНСЬКОГО МИРОВОГО ДОГОВОРУ.

Дня 5. вересня покінчилися в Портсмуті, Н. Г., російсько-японські мирні переговори, після чого повновластники розішались. Мирні умовини такі: Росія признає Японії переважний політичний вплив в Кореї; російська і японська армія опускають Манджурію водночас; Росія віддає Японії арендні договори щодо півострова Ляотунського і Квантунського з пристанню Порт Артуром і Дальнім; передає Китаєві цивільну управу в тих країнах, в яких на підставі договору Китай мав перед тим; передає Японії Східно-Китайську залізницю від Харбіна до Порт Артура, а для себе затримує залізницю ліній, що веде через Манджурію до Владивостока; признає Японії право риболовлі біля сибірських берегів і віддає Японії південну половину острова Сахалін, Японія зреклася воєнного відшкодування і має дістати від Росії лише заплату за втримання російських воєнних іллініків.

14. вересня 1905.

БОГОСЛУЖЕННЯ НА УКРАЇНІ В РІДНІЙ МОВІ.

„Новое Время“ звідує, що католицькі богослуження додаткові, як вечірня й маєві богослуження, мають в містах на Литві, Білорусі й Україні відбуватися по польськи, а по селах в мові чити литовській, чи білоруській чи „малоруській“. Інструкції в тім дусі висилає дотичним дієцезіям департамент чужих віроісповідань.

ПОСВЯЧЕННЯ ЦЕРКВИ В НЬО БРИТЕН, КОНН.

В День Праці, дня 4. вересня 1905., не зважаючи на лиху погоду, відбулося в Нью Бритен посвячення української греко-католицької церкви. Явилися братства з Ансонії, Тервил, Голінок і Нью Бритен. Місцеві польських товариств було 3, а словацьких 4. Чину посвячення довершив о. Ол. Улицький в асисті оо. Николи Струтинського і Ів. Велигорського. Соборну Службу Богу відправили оо. Струтинський, Тимкевич і Гойдин; а проповідь виголосив о. Улицький. Співав місцевий хор під управою Івана Хаджая. По богослуженню відбулося прийняття в Анна Арморі Гол і там також відбулося народне віче.

„ВЕРТАТИ ЧИ НЕ ВЕРТАТИ“.

Отсе є те питання, що мучить тепер поляків в Англії, чи взагалі на еміграції, згідно з тим, що пише з Лондону польський публіцист З. Новаковський в газеті „Нови Свят“. З тої сили, яку мали ще донедавна польський уряд у Лондоні й перебуваючи там польські ділячі, не остало вже нічого. „Справа польська сходить з сторінок щоденної преси“, і „згадаки про Польщу належать до рідкості“, пише Новаковський.

Сидор, М. Пиндур, А. Гавриляк, Д. Загута.

Ті гроші переслано до Допомогового Комітету в Філадельфії.

Михайло Левицький.

ЖАРТИ.

Хоч недовчує, то чує тепер більше ніж данише.

— Підую, чому ви не купите собі того приладу до слухання, що то його розголошує газета. Ви могли бачити більше чути, ніж чує тепер.

— Дитино, я хоч не дочуваю, то чуку тепер далеко більше, ніж коли небудь замолоду. Журюся лише, як би то припинити цілком ті страшні гуки й крики, які безупинно розносяться по хаті.

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ

КУПІТЬ ІА ПОТРІБНІ КНИЖКИ!

Не досить післати дитину до школи. Треба їй ще дати книжки, без котрих вона не може навчитися читати, а потім книжки, щоби заохотили її читати.

Ось Вам вибір таких книжок для дітей:
ПЕРША КНИЖЕЧКА (Буквар) М. Матвійчука 50 ц.
ДРУГА КНИЖЕЧКА (читанка для 2. класу) М. Матвійчука 55 ц.
ЧЕТВЕРТА КНИЖЕЧКА (читанка для 4. класу) М. Матвійчука 75 ц.
ШКІЛЬНИЙ СПІВАНІК у двох частих, Зладив Ф. Колеса 75 ц.
ПОЧАТКОВА ГЕОГРАФІЯ, написав Степан Рудницький для народних шкіл 60 ц.
МАТЕМАТИКА, Ів. Андрущенко, практичні поради з арифметики та геометрії, опр. 50 ц.
ПРИГОДИ РОМКА БОМКА, Я. Вільшенка. Веселі вірші з малюнками для добрих дітей. 30 ц.
МАЛА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ, І. Крип'якевича 15 ц.
МАЛИЙ КАТЕХИЗМ християнсько-католицької релігії. Уложив о. Іван Рудович 35 ц.
ХРИСТІАНСЬКО-КАТОЛИЦЬКА НАУКА ВІРИ в біблійних оповіданнях для дітей. о. С. Біленький 50 ц.

ДЛЯ УЧИТЕЛІВ:

МЕТОДИКА правописних і словесних вправ з додатками: диктати, зразки говірок і спис вислобів. Практичний підручник для вчителів і кандидатів учительського знання. Зладив д-р Кость Кисілевський 65 ц.
МЕТОДИЧНИЙ ПІДРУЧНИК до навчання перших початків українського письма. Зладив М. Матвійчук 75 ц.

Замовлення слати:

„СВОБОДА“

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY 3, N. J.

УВАГА! ВУНСАКЕТ, Р. АЙ., І ОКОЛИЦІ! УВАГА!
 ТОВ. ЗАПОРІЗЬКА СІЧ, ВІД. 206 У. Н. СОЮЗУ
 сваткує
35-ЛІТНИЙ ЮВІЛЕЙ
В НЕДІЛЮ, 16. ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER 16, 1945)
В ПАРОХІЯЛЬНІЙ ГАЛІ, 74 HARRIS AVE.
 Зараз по Службі Божій буде відправлена ПАНАХИДА за померлих членів. — В годині 2-гій пополудні буде спільний ОБІД. Будуть місцеві і позаміські бесіди. Святою промову виголосить гол. пресд. У. Н. Союзу М. МУРАШКО. — По обіді буде ЗАБАВА для всіх.
 Цим запрошуємо всі відділи У. Н. Союзу в стейті Р. Ай. і околиці, всіх місцевих і доколических громадян, товариств, сестринств і молодечі організації на наше свято.
 Уряд Товариства.

SURMA
RADIO BALL & CONCERT
Sunday, Sept. 23, 1945
WEBSTER HALL, 119 East 11th St., N.Y.C.
 Commencing 6 P.M. Adm.: 75 Plus 15 Tax - Total 90
GALA ENTERTAINMENT
 JOHN SEMAN with Electric Violin and
 his ROYAL NEW YORKERS ORCHESTRA
EVERYBODY WELCOME

Праця для жінок і мушчин WANT ADS

Classified Department—Bklyn 4-6237—Bklyn 9-0582

ПОТРІБНО МУЖЧИН

КІТЛЯРІВ

ПЕРШОЇ КЛАСИ

Знаряддя і броварина робота
ЮНІОНА ПЛАТІНІ
Велика повозна програма
SCHOCK-GUSMER CO.
816 Clinton Street
NOBOKEN, NEW JERSEY

ВІНДО КІННЕРІВ

досвідчених і початкуючих
постійна робота, добра платня
вакції і всі легальні свята з плат.
ALLIED, 347 E AVE, Room 1310, N.Y.

РОБІТНИКІВ

Постійна робота
UNITED CORN CO'S
Foot of Central Ave., Kearney, N. J.
Phone—Market 2-1600
Central R. R. of N. J. to Kearney Sta.

КУПІТЕ БОНДИ ПЕРЕМОГИ

ПОТРІБНО ЖЕНШИН

ОПЕРАТОРОК

Досвідчених на Singer
або інших машинах до шиття
Постійна робота, Добра платня
9th St., 72 Madison Ave., N. Y. City

Жінок чистити офіси

на дол. м. Нью-Йорку, ідеальні умов.
\$2160 тиждень
Golositsky Mr. Waters, Supr.
або вночі у форлейді
74 Trinity Place, N. Y. C.

Дівчат — фабрична робота, досвід
не вимагаємо, пост. праця, Spiraitin,
42 W. 48 St., N. Y. C., Room 806.

PINKERS, досвідчених на Wilcox &
Gibbs машинах, White Kings & Adv.
Import Co., 15 E. 30 St., N.Y.C.

Хатних робітників (2)

Чемберейдс
Бетмейдс
Сімстрес
Добра платня, стала робота
Lombardy Hotel, 111 E. 56 St., N. Y.

ТРИ РОКИ В ЯПОНСЬКОМУ ПОЛОНІ. Це лежить го-
ляндський вояк, що попав у японський полон, де пере-
быв три роки. Тепер його визволили американці в Йо-
кагамі. З нього остане тільки кістка. Американський лі-
кар заважає рани і пробує оживити організм.

Союз Українських Канадійських
Вояків за Морем

(ДЕННИК)

14. травня. — Мені незви-
чайно жалко лишати цю нашу
щасливу родину й вертати
знова до бараків. Та всьому
мусить бути кінець. Ви навіть
не можете уявити собі мого
здивання, коли я тут при-
їхав і мені дали ліжко й ве-
черу, а не казали платити. Я
вже багато мав відпусток з
війська, але жадна не була та-
ка приємна як ця. Тут я чув-
ся як у власному домі.
Мілтон Нікула, Балто.

15. травня. — Ще будучи в
Канаді я чув багато про цю
домівку й тому хотів тут зай-
ти й переконавшись, як тут є. І
не скаявся, що прийшов. Тут
я перебув чотири дні й можу
напевно сказати, що це були
мої найкращі дні відколи я
при війську.
Іван Гринюка,
Калгарі, Альта.

16. травня. — Про цю домів-
ку я довідався від свого капі-
тана й рішив відвідати. І не
жалею, що відвідав. Тут я по-
чув українську мову, пісню,
відправу і т. д. Шкода, що
СУКВ не заіснував зараз по
вибуху війни, бо багато биль-
ше хлопців було з нього ко-
ристалі. Воно дуже приємно
здобати хлопців своєї народ-
ності з різних галузей вій-
ськової служби й з різних міс-
цевостей Канади. Шире Спаси-
біг належить всім, які при-
чинилися до зорганізованні
цеї інституції.
Мих. Котляк,
Васетенав, Альта.

18. травня. — Я є членом
СУКВ вже поверх року, однак
до цього часу не міг брати у-
часті у зібззх і не мав нагоди
тут бути, бо служив в Італії.
Тут я тепер перший раз і ду-
же чуюся щасливий, бо тут я
почув українську мову й піс-
ню, та довідався багато від
знайомих, яких я тут здибав.
Василь Кіндрат,
Давфін, Ман.

20. травня. — Незвичайно
приємно мені зазначити, що
наші добрі звичаї не забува-
ються навіть тут, в чужому
краю й між чужими людьми.
Мені здається, що нігде укра-
їнські добрі звичаї так не
практикуються як тут. Тут во-
ни першокласні. Я вже в Анг-
лії два й пів року. І де вже я
не був? Всюди, по різних до-
мах і кантинах, однак кращо-
го місця, я не бачив ніде. Бо
ніби де знайдеш смачніші
страви, або де почуєш рідне
слово, пісню, прочитаєш ча-
сопис, книжку і т. д.? Лише в
українській домівці. По мою-
му повороті до Канади я не
буду жалувати ні за чим, лише
за цю домівкою.
Іван Круляк,
Редвей, Альта.

21. травня. — Ніхто не знає,
як ми, українські вояки, почу-

ваємося, коли прибудемо до
цеї домівки. Ми горді до без-
міри. Цеж наш дім. Тут нас
ввічливо привітають, дадуть
їсти, прееночують й безплатно
дадуть, що нам треба — папі-
роси, гуму, шоколаду, поро-
шок до зубів і інші потрібні
речі. І грошей не беруть. Я
жалею, що мій відділ далеко
звідси, а то частіше заходив
би до своїх. Шкода, що на
другий місяць я вже вертаю
до Канади. Щира подяка всім,
що чимнебудь причинилися до
удержання цеї домівки на чу-
жині.
Мих. Делаго,
Розбурн, Ман.

24. травня. — По однорічній
відсутності я застав цю домів-
ку крацюю як десять до два-
цять. Це знак, що домівка ста-
ла популярною між нашими
вояками. Щира подяка нале-
жить нашим дівчатам, які
поза їх регулярну службу
приходять тут й допомагають у-
держувати домівку в доброму
порядку. Тут я мав нагоду
здобати багато знайомих і не-
знайомих хлопців з Канади.
Богдан Михалишин,
Едмонтон, Альта.

25. травня. — Не знаю, чи
хто інший так хвалить цю до-
мівку, як я. Не робить різниці
чи то між українськими воя-
ками, чи між чужими, я ви-
хвалю нашу кантину понад
всі інші. Мені дуже приємно
було тут бути на Великдень.
Для мене це був найкращий
день відколи я у війську. У-
країнці в Канаді й тут мають
причину бути горді з цього
дому.
І. С. Дроздовський,
Винігер, Ман.

26. травня. — Це мої перші
відвідини в цій домівці, але я
певна, що не будуть останні,
так довго, як я буду в Лондо-
ні. Дякую за приємний вечір.
Сгт. Стела Деніелсон,
Гемтремк, Міш.

27. травня. — Я знаю, що

воно якось дивно, щоби ай-
ришмен почувалися вільно
між слов'янами, та воно так є.
Дякую вам всім за приємно
переведений вечір.
Сгт. Гладис Джеферсон,
Мілвокі, Віс.

28. травня. — Відколи я тим-
часово замешкав у цій домів-
ці, я бачив багато знайомих
хлопців — з декотрими я слу-
жив в Канаді, з іншими в Анг-
лії, а з деякими в Європі. Всі
тут сходяться як пчолі до у-
лію. І поміч нам тут ніколи
не бракує, бо кожний, навіть
офіцери, закахують рукави й
йдуть до кухні чи де треба й
помагають. Ми вдячні нашим
капелянам, нашим родичам,
що придбали для нас цю до-
мівку.
Мирослав Павлюк,
Паркервію, Саск.

29. травня. — Я незвичайно
чуюся щасливий, що знов мо-
жу тут бути. Перший раз
я тут був ще на Різдво й я не
можу словами висказати, як я
після того почувався. Зараз
по Різдві я виїхав і покинув
тут, з котрими я перебув па-
ру днів як в рідному домі. Ве-
ликдень я перебув на фронті
й не мав чим веселитися, од-
нак я думкою радів, бо знав,
що мої товариші веселяться й
співають Христос Воскрес в
цеї домівці. Честь і подяка
всім організаторам цього до-
му!
Андрій Стефанюк,
Ст. Джуліен, Саск.

30. травня. — Нині тут ба-
гато хлопців як звичайно. Ма-
ленька Анна працює над
книжками в бюрі. Оленка й її
товаришечка приготували нам
гарний чай. Нині перший раз
мали ягоди на обід. Павло
Стефанюк прибув з Брюкселі
й приніс багато інтересних
анимок. Най жне СУКВ!
М. Павлюк, Шіро, Саск.

Це мої другі відвідини тут і я
вдячний всім за гостинність. Я
тепер щойно приїхав з Італії і
це є моя перша відпустка від
жовтня 1943. Часть моєї від-
пустки я перебув в Манчестері
у нашій домівці й між стари-

ми знайомими. Я жалею, що
мешу іхати назад через канал,
та нічого не поможе, звичай-
но, це служба. Всього найкращо-
го для СУКВ.
Стефан Галек, Тідор, Саск.

Щойно тепер вернула з
шпиталю, де відвідала сім у-
країнських хлопців. Вони всі
нетерпеливо очікують повороту
до дому. Вони незвичайно
раділи дарунками, спеціально
папіросами.

В шпиталі я мала приємну
несподіванку. За минулих
два роки моїх відвідувань по
шпиталях я не могла нікого
знайти з Арран, Саск. Аж те-
пер знайшла одного, а ним
був ряд. Д. Костур. Наші па-
ні з Арран дуже багато при-
слали нам пакунків і папіросів
і я багато роздала їх по шпи-
тальх, і тепер я буда незви-
чайно вдвоєлена, що знайшла
одного з їх міста. Він знає
багато з тих пань, що присла-
ли пакунку й папіроси. Між
іншими в шпиталі були В. Олі-
новський, п. Паламар, Н. Со-
логуб, С. Комарницький, П. Во-
ляник і Н. Семечук.
Олена Козіцька,
Калгарі, Альта.
(Через Канцелярію К/К.)
(Кінець)

ПОСНФ БУКАТА
— Малуку —
ЦЕРКОВНІ І НАРОДНІ
ОБРАЗИ
Виробляю ПРЕСТОЛИ, КИВОТИ,
ТЕТРАПОДИ і т. п.
у власній роботі:
JOSEPH BUKATA
417 CHILTON ST.,
ELIZABETH, N. J.

ГОРИ ГОВОРЯТЬ

Роман у 2-ох частях
знаменитого повістара
Уласа Самчука
Сторін 194. — Ціна \$1.00.
Замовлення разом з належністю
слати до:
"Svoboda"
P. O. BOX 346
JERSEY CITY 3, N. J.
З Канади замовлення треба пла-
тити американською валютою.

ЗБОРНІ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ВІДІЛ СЕРІ, ПА. — Триквартир-
ні збори Бр. св. О. Ніколая, від. 99,
відбудуться в неділю, 16. вересня,
звечір, у Св. Божій, в сали парохі-
яльній. Просимо всіх членів прийти
на ці збори і заплатити свої місячні
вкладки. — Уряд.

БРОНКС, Н. Я. — Тов. Згода, від.
210, повідомляє, що четверті збо-
ри відбудуться в суботу, 16. верес-
ня, в годині 8. ввечір, де звичайно.
Просимо вписувати свої діти до У.
Н. Союзу, бо наші відділи позаду від
інших. — Уряд.

НЮ ГЕВЕН, КОНН. — Збори Тов.
Любови, від. 370, відбудуться в не-
ділю, 16. вересня, в Св. Божій,
в церковній галі, 127 Парк ул. Про-
симо тих членів, котрі не забрали
своїх вкладок і не заплатили своїх
членів, прийти на ці збори.
Виплатити рази поступимо згідно з
правилами. — П. Волант, предс.; О.
Гіна, кас.; М. Сампара, секр.

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. Дж. — Тов.
Укр. Січ, від. 170, повідомляє, що
місячні збори відбудуться в не-
ділю, 16. вересня, в У. Н. Домі, 183 Фліт
ул., на котрих будемо збирати вклади
до У. Н. Союзу і Тов. Просимо
всіх членів прийти, бо є головні
справи до вирішення. — І. Грабар,
секр.

ДЖАНСТАВІ, ПА. — Уряд Бр. св.
Арх. Міхала, від. 11, повідомляє
своїх членів, що місячні збори відбу-
дуться 16. вересня в Св. Божій,
в галі церковній. Буде звіт кон-
трольної комісії, а при тм маємо
дуже важні справи до поголодження,
тому кожний член обов'язково
має бути присутній. Члени, котрі ще
не отримали дивідендів, хай зго-
лосять, бо поштою невислаємо. —
За уряд: В. Романів, предс.; А. Гіна,
кас.; П. Сіленний, секр.

Читайте українські
книжки і газети, бо часте
читання веде до просвіти.
А просвіта — це сила.

НАЙКРАЩИМ І НАЙЦІННІШИМ
ДАРУНКОМ

Є ВСЕ ТАКИ

КНИЖКА

ЧИ МОЖЕ БУТИ КРАЩИЙ ДАРУНОК НІЖ
АНГЛІЙСЬКА КНИЖКА ПРО УКРАЇНУ?

- 1) A HISTORY OF UKRAINE, by Michael Hrushevsky, published by the Yale University Press \$1.00
- 2) BONDAN, HETMAN OF UKRAINE, by George Vernadsky, published by the Yale University Press \$2.50
- 3) UKRAINIANS IN THE UNITED STATES, by Wasyl Halich \$2.50
- 4) THE UKRAINE: A SUBMERGED NATION, by William Henry Chamberlin, published by the Macmillan Company, New York \$1.75
- 5) UKRAINIAN LITERATURE, Studies of the leading authors, by Prof. Clarence A. Manning \$1.50
- 6) SPIRIT OF UKRAINE, Ukrainian Contributions to World's Culture, by D. Snowyd \$1.00
- 7) UKRAINE, AN ATLAS OF ITS HISTORY AND GEOGRAPHY, by Prof. G. W. Simpson \$0.50
- 8) THE MODERN UKRAINIAN NATIONALIST MOVEMENT, by Prof. Nicholas Czubyatj \$0.50

Замовте собі негайно всі ті книжки за \$14.25, чи ті,
що їх ще не маєте, а замовлення враз з належністю
шліть на таку адресу:

SVOBODA

P. O. BOX 346 JERSEY CITY, N. J.

Замовлення з Канади треба платити американською валютою

КЛІВЛЕНД, О. — Сестр. Н. З. П. Д.
Марії, від. 112, повідомляє, що місяч-
ні збори відбудуться в не-ділю, 16.
вересня, в Св. Божій, в сали парохі-
яльній. Просимо всіх членів прийти і
заплатити свої місячні
вкладки. — К. Габриєльська, секр.

ШКАГО, ІЛЛ. — Бр. Рокс. Преса.
Богородиці, від. 259, повідомляє всіх
своїх членів, що збори відбудуться в
неділю, 16. вересня, в годині 2. по-
позудні, 4950 С. Павліна. — За уряд:
В. Горинь, предс.; А. Партика, кас.;
І. Побуцький, фін. секр.

НЮАРК, Н. Дж. — Тов. Зеп. Січ,
від. 371, повідомляє всіх своїх чле-
нів, що місячні збори відбудуться в
п'ятницю, 14. вересня, в год. 8. ввечір,
в Св. Божій Галі. Просимо членів
платити вклади на зборах, а не при-
носити до хати секретаря. — За у-
ряд: О. Паньків, предс.; Ю. Баран-
юк, секр.

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. Дж. — Збори
Бр. св. Іоанн Христелі, від. 270,
відбудуться в суботу, 15. вересня, в
годині 7:30 ввечір, в У. Н. Домі,
181-183 Фліт ул. Просимо всіх чле-
нів прийти на ці збори, бо маємо
важні справи до поголодження. До-
вільних членів просимо виплатити
свої залегає вклади, бо інакше бу-
дуть суспендовані. — За уряд: М.
Косонюцький, предс.; С. Гіша, кас.;
Н. Пігура, фін. секр.; А. Бусько, рек.
секр.

АЛЕНТАВІ, ПА. — Бр. св. Арх.
Міхала, від. 147, повідомляє всіх
своїх членів, що місячні збори відбу-
дуться в не-ділю, 16. вересня, в галі
парохіальній, 803 Фронт ул., в 2.
год. попозд. Просимо членів при-
йти на означений час і виплатити свої
вклади. — За уряд: Р. Матковський,
предс.; І. Рудакевич, кас.; І. Федо-
рак, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Я. — Бр. св. Про-
сфата, від. 217, дає до відома всіх
своїх членів, що місячні збори від-
будуться в не-ділю, 16. вересня, в
годині 2. попозудні, в галі парохі-
яльній. Приналежність всіх членів є
коначна, бо є важні справи до вирі-
шення. Члени, котрі залегають з до-
вами до У. Н. Союзу, хай при-
йдуть на ці збори і виплатять, бо
інакше будуть суспендовані. — За
уряд: М. Яцула, предс.; Г. Шурот,
кас.; А. Іванів, секр.

МАНЧЕСТЕР, М. Г. — Комітет від.
178, при Тов. Пр. Дни Марії, по-
відомляє своїх членів і членів, що в
неділю, 16. вересня, відбудуться
місячні збори в галі У. А. Горжан-
ського Клубу, 148 Манчестер ул.,
точно в 2. годині. На ці збори повинні
старатися прийти всі члени. Також
запрошуємо всіх українців в Ман-
честері і околиці, хоч не є чле-
нами Союзу, прийти та почути слова
п. М. Давидовича, радного У. Н. Со-
юзу, котрий заговорить до нас у цей
день. — Н. Беднарчук, секр.

НЮАРК, Н. Дж. — Тов. Каїна,
від. 459, повідомляє всіх своїх чле-
нів, що триквартальні збори відбу-
дуться в не-ділю, 16. вересня, в 3.
год. попозудні, в Українській Цен-
тралі, 180 Ілліам ул. Обов'язком ко-
жного члена є вжитися на ці збори, бо
є дуже важні справи до поголодже-
ння. — За уряд: І. Кміт, секр.

НЮ ГЕВЕН, Н. Я. — Місячні збори
Тов. Зоря, від. 69, відбудуться в су-
боту, 15. вересня, в 8. год. ввечір, в
церковній галі св. Юрія, 28 Іст 7.
ул. Просимо всіх членів прийти на
збори. — М. Ликтей, секр.

ПОТРІБНО

Відповіді жінок або діточин до бав.
2 1/2-літ. дитини і заг. дом. роботи, ро-
дичів в бізнесі, Спання в місті, як ба-
жати. DE 3-2951. Jersey City, N. J.

ШУКАЮТЬ ОСІБ

МИКОЛА МОСКАЛЬ

син Гринька, до села Стратин,
повіт. Рогатин, Галичина, що
опинився в Німеччині, в Нур-
бергу, як примусовий робіт-
ник, пошукує

НАТАЛІ ВРУБЛЕВСЬКОЇ

або
АНТОНА ВРУБЛЕВСЬКОГО
в Америці. Інтересовані хай
пишуть:

MICHAEL MELNYCZUK
45 GRAND ST., AMSTERDAM, N. Y.

МИРОН ЛИТВИН
І СИН

УКРАЇНСЬКІ ПОТРЕБНИКИ
Обслуговує ширя і чесна
801 SPRINGFIELD AVENUE,
corner Harrison Place
IRVINGTON, N. J.
Phone: ESsex 3-9966

НЕ ВИДАВАНТЕ ЗБАГАТО

Завжди шадіть деше-
во з вашого забезпечення.
Ми улажуємо пре-
срочні цілий
ПОХОРОН за \$150.00
У випадку смерті в родині клієнта:
KAIN MORTUARIES, INC.
S. KANAI KAIN, Pres.
433 STATE STREET
PERTH AMBOY, N. J.
Phone PE 4-4646
— or —
E. H. VREELAND, Mgr.
86 ELIZABETH AVENUE,
NEWARK, N. J.
Phone BIGelow 3-6762

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребань по-
цілих так низький як
ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.

JOHN BUNKO
Licenced Undertaker & Embalmer
437 E. 6th ST., NEW YORK CITY.
Rigified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ПРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимаєсь похоронням
E. BRONX, BROOKLYN, NEW
YORK і ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL
707 Prospect Avenue,
(cor. E. 155 St.)
BRONX, N. Y.
Tel.: MEtro 8-6777

На щастя для Тарзана, він у
хвилині вибуху мін находився

Одне дерево, на якому він
остановився, перевернулося і
печерний чоловік скочив про-
сто в воду.

Але якраз оце упдаюче де-
рево стало мостом понад цю
частину мочарів.

Тарзан мав нагоду пінгати
дальше і раз на завжди втечи
перед гнівом Брекевза. Одна-
к він вибрав що іншого.